

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4Cdo/55/2022
Identifikačné číslo spisu:	1212204678
Dátum vydania rozhodnutia:	25.07.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Nora Halmová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1212204678.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne obchodnej spoločnosti BENCONT INVESTMENTS, s. r. o., Bratislava, Vajnorská 100/A, IČO: 36 432 105, zastúpenej advokátskou kanceláriou Advokátska kancelária JUDr. Veronika Doláková, PhD., s.r.o., Bratislava, Martinčekova 13, IČO: 50 361 368, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Račianska 71, o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci, vedenom na Okresnom súde Bratislava II sp. zn. 58C/77/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 24. novembra 2021 č. k. 7Co/157/2019-475, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanej nepriznáva nárok náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 7. marca 2019 č. k. 58C/77/2012-420 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 2 850,67 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 2 850,67 eura odo dňa 8. marca 2012 do zaplatenia (výrok I.), vo zvyšnej časti žalobu zamietol (výrok II.) a žalovanej nárok na náhradu trov konania nepriznal (výrok III.). Svoje rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 1 písm. a), c) , § 3 ods. 1 písm. d), § 3 ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a), § 9 ods. 1, 2, § 9 ods. 4, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, 2, 4, § 17 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“), § 2 ods. 1, § 46 ods. 1, § 81 ods. 1 zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov (ďalej len „Exekučný poriadok“), § 442 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (ďalej len „Občiansky zákonník“), § 282, § 285 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „CSP“) a vecne tým, že v časti nároku žalobkyne viažucemu sa k nesprávnemu úradnému postupu súdneho exekútora JUDr. Dušana Mrenicu boli splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre uznanie, preto v tejto časti rozhodol rozsudkom pre uznanie nároku. Zamietajúce rozhodnutie odôvodnil tým, že vo zvyšnej časti považoval žalobu žalobkyne za podanú predčasne. Upriamil pozornosť na to, že exekučné konania voči

obom dlžníkom (C., I.) prebiehajú, preto nebolo v tejto situácii možné ustáliť, že pohľadávka žalobkyne je nevymožiteľná. Vzhľadom na skutočnosť, že v prípade C. sa jedná o fyzickú osobu v produktívnom veku a v prípade I. sa jedná o fyzickú osobu krátko v dôchodkovom veku, preto nie je vylúčené, že v budúcnosti budú mať príjem, či získajú majetok, z ktorého bude možné pohľadávky žalobkyne vymôcť. Nemožno tak definitívne vylúčiť možnosť uspokojenia vymáhanej pohľadávky žalobkyne. Upriamil pozornosť na to, že majetkovú ujmu spravidla nezakladá samotný nesprávny úradný postup, lebo škoda a zodpovednosť štátu za ňu je daná až vtedy, ak sa právo veriteľa proti dlžníkovi stalo nevymožiteľným v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom a je pritom vylúčené, že by ho bolo možné uspokojiť inak (pozri rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. novembra 2003, sp. zn. 3Cdo/34/2003). S poukazom aj na uvedený právny názor mal súd prvej inštancie za to, že žalobkyňa nepreukázala vznik škody, najmä preto, že za súčasného stavu neexistuje okolnosť od ktorej by bolo možné žalobkyňou tvrdenú škodu odvodzovať. Vzhľadom na okolnosti prejedávanej veci (za súčasného stavu exekučných konaní) nemôžu tak popri sebe existovať nároky v rovnakej výške ako z titulu pohľadávky voči povinným v exekučnom konaní, tak aj voči štátu titulom zodpovednosti za škodu, ktorú žalobkyňa odvodzuje z rovnakých skutkových okolností. Mal za to, že žalobkyňa nepreukázala, že neúspešne vyčerpala možnosti reparácie straty na svojom majetku v exekučných konaniach, ktoré stále prebiehajú. Vychádzajúc z uvedených úvah dospel súd prvej inštancie k záveru, že žalobkyňa nepreukázala vznik škody ako jednu z obligatórnych podmienok vzniku zodpovednosti štátu za škodu, preto žalobu v tejto časti ako nedôvodnú zamietol. O nároku na náhradu trov konania súd prvej inštancie rozhodol podľa ustanovenia § 255 ods. 1 CSP.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 24. novembra 2021 sp. zn. 7Co/157/2019 rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. potvrdil (výrok I.) a rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku I a v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (výrok II.). Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že ustanovenie § 356 písm. a) CSP je jednou z výnimiek zo zásady prípustnosti odvolania proti rozsudku súdu prvej inštancie. Nie je prípustné podanie odvolania voči rozsudku vydanému osobitným procesným postupom, a to uznaním nároku. Táto výnimka nie je absolútna, lebo proti uvedenému rozsudku je odvolanie prípustné z dôvodu, že neboli splnené podmienky na vydanie takéhoto rozhodnutia. Za účinné uznanie nároku treba považovať taký procesný úkon žalovanej, ktorým nepochybne prejavuje nielen vedomosť o svojom dlhu, ktorý vyplýva zo žaloby, ale aj vôľu nárok žalobkyne uspokojiť bez ďalších podmienok. V súdnom spore má kľúčový význam skutočnosť, že žalovaná v nadväznosti na doručenie žaloby na pojednávaní dňa 8. januára 2019 doslovne uviedla „čo sa týka exekútora Mrenicu, tam súhlasíme s uplatneným nárokom. Tento nárok uznávame spolu s príslušenstvom tak ako bolo špecifikované“. Procesný úkon žalovanej, ktorým žalovaná uznala žalobkyňou uplatnený nárok, vo vzťahu k náhrade škody spôsobenej súdnym exekútorom JUDr. Dušanom Mrenicom, je potrebné vyhodnotiť ako uznávací prejav vo vzťahu k predmetu konania, a to vo vzťahu k žalobe doručenej súdu prvej inštancie dňa 7. marca 2012, v ktorej žalobkyňa uplatnila proti žalovanej nárok na náhradu škody v sume 24 641,61 eura s príslušenstvom, ktorý pozostával z nároku na náhradu škody spôsobenej súdnym exekútorom D. Mrenicom v sume 2 137,72 eura, škody spôsobenej súdnym exekútorom V. Königom v sume 17 662,85 eura a škody spôsobenej súdnym exekútorom P. Činčúrom v sume 4 841,04 eura. Preto vyjadrenie žalovanej na pojednávaní dňa 8. januára 2019 „čo sa týka exekútora Mrenicu, tam súhlasíme s uplatneným nárokom. Tento nárok uznávame spolu s príslušenstvom tak ako bolo špecifikované“, bolo potrebné posudzovať vo vzťahu k pôvodnej uplatnenému nároku žalobkyňou o. i. vo vzťahu k súdnemu exekútorovi Mrenicovi, a to v sume 2 137,72 eura spolu s úrokmi z omeškania (podľa ustanovenia § 16 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z.). I keď žalobkyňa na pojednávaní dňa 8. januára 2019 navrhla zmenu žaloby, ktorou o. i. rozšíril pôvodne uplatnený nárok na náhradu škody spôsobenej súdnym exekútorom JUDr. Dušanom Mrenicom z pôvodnej žalovanej sumy 2 137,72 eura s príslušenstvom na sumu vo výške 2 850,67 eura s príslušenstvom, súd prvej inštancie zmenu žaloby pripustil až na pojednávaní 7. marca 2019. Z obsahu spisu nevyplýva, že by žalovaná po tom, ako súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby žalobkyňou, uznala i žalobkyňou rozšírený nárok na náhradu škody spôsobenej súdnym exekútorom JUDr. Dušanom Mrenicom, preto hmotnoprávny úkon žalovanej na pojednávaní dňa 8. januára 2019 bolo potrebné vyhodnotiť vo vzťahu k nároku žalobkyne v čase vykonania uznávacieho prejavu žalovanej. Súd prvej inštancie uznávací úkon žalovanej nevyhodnotil procesne správne, keď ustálil, že

žalovaná uznala nárok žalobkyne v sume 2 850,67 eura spolu s úrokom z omeškania. Vo vzťahu k absencii návrhu žalobkyne na vydanie rozsudku pre uznanie nároku upriamil odvolací súd pozornosť na podanie žalobkyne z 25. februára 2019 označené ako „záverečná reč“, kde v bode 11. žalobkyňa navrhla vydanie rozsudku pre uznanie. Z uvedeného je zrejmé, že neboli splnené obe podmienky na rozhodnutie veci rozsudkom pre uznanie v zmysle § 282 CSP, ktorý umožňuje súdu rozhodnúť rozsudkom pre uznanie, nakoľko v čase rozhodovania súdu prvej inštancie tu absentoval uznávací prejav žalovanej vo vzťahu k zmenenému nároku žalobkyne titulom náhrady škody spôsobenej súdnym exekútorom JUDr. Dušanom Mrenicom vo výške 2 850,67 eura s prísľúbenstvom.

3. Proti uvedenému výroku I. rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. c) CSP.

3.1. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP uviedla, že odvolací súd dospel k arbitrárnemu až k formálnemu rozhodnutiu bez prihliadnutia na konkrétne skutkové okolnosti danej veci. Za arbitrárne zo strany súdu prvej inštancie tak aj odvolacieho súdu považovala nesprávne právne posúdenie bezúspešnosti domáhania sa nároku voči súdnym exekútorom. V oboch rozhodnutiach nižších súdov sú podľa dovolateľky uvedené len strohé konštatácie o predčasnosti podanej žaloby, pričom súdy poukazujú na možnosť domôcť sa plnenia v exekučných konaniach sa voči bývalým súdnym exekútorom, pričom súdy nižšej inštancie opomínajú preukázané skutkové okolnosti daných právnych vecí a predložené dôkazy v konaniach o reálnej nemožnosti domoženia sa plnenia. V rozhodnutiach absentuje jasne zdôvodnená právna argumentácia a subsumcia skutkového stavu pod použité právne normy a neposkytuje vo svojom odôvodnení odpovede na základe otázky o spore. Z napadnutého rozhodnutia, ako aj rozhodnutia súdu prvej inštancie nie je zrejmé, v ktorom okamihu má nastať nedobytnosť pohľadávok.

3.2. Na odôvodnenie prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP, uviedla, že súd dospel k nesprávnemu právnemu záveru, že žalobkyňa nepreukázala vznik škody ako jednej zo zákonných podmienok zodpovednosti štátu za škodu a dospel k nesprávnemu právnemu názoru vzniku nároku žalobkyne ako poškodenej postupom súdnych exekútorov Mgr. Pavla Činčuru a JUDr. Viliama Königa škoda ešte nevznikla, pretože nárok žalobkyne môže byť uspokojený v rámci prebiehajúcich exekučných konaní. Žalobkyňa sa nestotožňuje so skutkovým zistením a právnym posúdením súdov oboch inštancií o tom, že škoda žalobkyni ešte nevznikla a to z dôvodu existencie judikovaných pohľadávok voči súdnym exekútorom vymáhaných v exekučných konaniach, ktoré nie sú zastavené. Nesúhlasí s právnym posúdením, že nárok voči štátu z titulu zodpovednosti za škodu môže byť uplatňovaný až vtedy, ak budú pohľadávky nedobytné. Je neprimeraným postupom súdov, ktoré zatiaľ a odkladajú okamih nedobytnosti pohľadávky, bez jasnej odpovedi kedy sa má žalobca domáhať náhrady škody voči štátu a zároveň opomínajú konkrétne skutkové okolnosti, z ktorých je zrejmé, že pohľadávka je nevymožiteľná. Dovolateľka má za to, že zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci pri výkone verejnej moci je daná zákonom a nemožno sa jej zbavovať reťazením momentu nedobytnosti pohľadávok voči bývalým súdnym exekútorom do budúcnosti tak, že sa štát vyvíja zodpovednosť za túto škodu. Navrhla, aby dovolací súd rozsudok krajského súdu zmenil, tak, že žalobe v plnom rozsahu vyhovie a žalovanej uloží povinnosť nahradiť žalobkyni trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %, alternatívne rozsudok krajského súdu zruší a zároveň zruší v celom rozsahu aj rozsudok súdu prvej inštancie a vec vráti súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a žalovanej uloží povinnosť nahradiť žalobkyni trovy dovolacieho konania v rozsahu 100 %.

4. Žalovaná sa k podanému dovolaniu vyjadrila a navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol alebo ako nedôvodné zamietol.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť.

6. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

11. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní zákonu zodpovedajúcim spôsobom, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a v dovolaní náležite vymedziť dovolací dôvod (§ 420 CSP alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

12. Žalobkyňa vyvodzujúc z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namietala, že rozhodnutie odvolacieho súdu je arbitrárne, nedostatočne odôvodnené a súd neposkytol vo svojom odôvodnení odpovede na základné otázky o spore.

13. Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP je a) zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b) nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia, a to v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky (I. ÚS 26/94), v ktorom sa uplatnia všetky zásady súdneho rozhodovania v súlade so zákonmi a pri aplikácii ústavných princípov. Pod porušením práva na spravodlivý proces (vo všeobecnosti) treba rozumieť taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za

účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

15. K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, že súdy sa musia zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. *Garcia Ruiz v. Španielsko*, *Vetrenko v. Moldavsko*, *Kraska v. Švajčiarsko*).

16. Rovnako podľa stabilizovanej judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (IV. ÚS 14/07). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať skutkovej i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). V prípade, keď právne závery súdu z vykonaných skutkových zistení v žiadnej možnej interpretácii odôvodnenia súdneho rozhodnutia nevyplyvajú, treba takéto rozhodnutie považovať za rozporné s čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (I. ÚS 243/07). Súd by mal byť preto vo svojej argumentácii obsiahnutej v odôvodnení koherentný, t. j. jeho rozhodnutie musí byť konzistentné a jeho argumenty musia podporiť príslušný záver. Súčasne musí dbať na jeho celkovú presvedčivosť, teda inými slovami na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako závery, ku ktorým na základe týchto premis dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (I. ÚS 243/07, I. ÚS 155/07, I. ÚS 402/08).

17. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces, a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak je nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP.

18. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa teda odvolací súd musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Právne závery odvolacieho súdu môžu byť dostatočne preskúmateľné len vtedy, ak odvolací súd po skutkovom vymedzení predmetu konania podá zrozumiteľný a jasný výklad, z ktorých ustanovení zákona alebo iného právneho predpisu vychádzal, ako ich interpretoval a prečo pod tieto ustanovenia podriadil, prípadne nepodriadil zistený skutkový stav.

19. Vo vzťahu k uplatnenej námietke nedostatku odôvodnenia napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd uvádza, že v posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu nepreskúmateľnosti rozhodnutia v zmysle § 420 písm. f) CSP.

20. V posudzovanom prípade obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie odôvodnil spôsobom, ktorým by založil procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP. Odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu sa vysporiadalo so všetkými podstatnými odvolacími námietkami žalobkyne a ostatnými rozhodujúcimi skutočnosťami. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí uviedol, že k výroku II. rozhodnutia súdu prvej inštancie konštatoval, že súd prvej inštancie v tejto časti dostatočne zistil skutkový stav a zo skutkových zistení vyvodil správne právne závery. Odvolací súd zhodne so závermi súdu prvej inštancie uviedol, že žalobca nepreukázal vznik škody, ako jednej zo zákonných podmienok zodpovednosti štátu za škodu. Vo vzťahu k námietkam odvolateľa, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v rozpore s rozhodovacou činnosťou najvyšších súdnych autorít, odvolací súd upriamil pozornosť na rozhodovaciu prax Ústavného súdu SR, v ktorej bolo konštatované, že právo na vydanie bezdôvodného obohatenia má „prednosť“ pred právom na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu alebo nesprávnym úradným postupom. Správnosť záverov súdu prvej inštancie podporil rozhodnutím Ústavného súdu SR III. ÚS 361/09-24 zo dňa 26. novembra 2009, kde na strane 15 Ústavný súd uviedol „právny názor krajského súdu vychádza z dlhodobej a relatívne ustálenej judikatúry všeobecných súdov, podľa ktorej nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu, môže byť v občianskom súdom konaní uplatnený až vtedy, ak žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal a je povinný ho vydať. Pokiaľ má účastník pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia, škoda mu ešte nevznikla, a preto nemôže byť daná zodpovednosť štátu za škodu podľa zák. č. 58/1969 Zb. Nárok na náhradu škody od štátu by mohol úspešne uplatniť iba vtedy, ak by preukázal, že sa bezúspešne domáhal vydania bezdôvodného obohatenia. Aktívnu legitimáciu na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody podľa zák. č. 58/1969 Zb. má ten, komu vzniklo právo na náhradu škody, teda ten, u koho sú splnené všetky predpoklady zodpovednosti štátu za škodu vrátane základného predpokladu tejto zodpovednosti, a to vzniku samotnej škody. Existencia pohľadávky na vydanie bezdôvodného obohatenia vylučuje vznik škody ako majetkovej ujmy a tým aj konkurenciu právnej úpravy zodpovednosti za škodu s právnou úpravou bezdôvodného obohatenia. Kým žalobca má pohľadávku na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto ho získal, resp. kým nepreukázal bezúspešné domáhanie sa vydania tohto obohatenia (ak táto bezúspešnosť nebola ním zavinená), nie je daný základný predpoklad zodpovednosti štátu za škodu podľa zák. č. 58/1969 Zb. a to existencia samotnej škody (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SFR sp. zn. 4 Cz 110/84 zo 16.4.1985, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 199/2005 z 31.5.2006). Skutočnou škodou v zmysle ust. § 442 ods. 1 Obč. zák. je ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného (spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu oproti stavu pred škodovou udalosťou) a je objektívne vyjadriteľná v peniazoch. Skutočnou škodou je aj ujma spočívajúca v neuspokojenej pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi, ktorej náhradu požaduje od štátu ako subjektu zodpovedného za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci. Táto škoda však nevzniká už v okamihu splatnosti pohľadávky resp. omeškania dlžníka, ale až okamihom, keď sa právo veriteľa na plnenie proti dlžníkovi stalo fakticky nevymáhateľným (mutatis mutandis uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25Cdo/105/2004 zo 7. októbra 2004)“. I keď rozhodovacia prax v skutkovo i právne podobných veciach nie je v tomto smere jednotná a po vydaní uznesenia Ústavného súdu SR III. ÚS 361/09 z 26. novembra 2009 boli vydané aj opačné rozhodnutia Najvyššieho súdu SR napr. sp. zn. 2Cdo/48/2010 z 21. decembra 2010, sp. zn. 2Cdo/155/2011 z 21. decembra 2011 a sp. zn. 2MCdo/13/2013 z 15. decembra 2014, odvolací súd dal do pozornosti uznesenie Ústavného súdu SR II. ÚS 17/2013 z 16. januára 2013, ktorého závery sa zhodujú so závermi uznesenia Ústavného súdu SR III. ÚS 361/09 z 26. novembra 2009. Závery predmetného judikátu považoval za použiteľné a relevantné aj súčasná rozhodovacia prax dovolacieho súdu (porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu sp. zn. 4Cdo/199/2005, sp. zn. 6Cdo/9/2016, sp. zn. 4MCdo/3/2014, sp. zn. 6Cdo/184/2018, sp. zn. 5 Cdo/181/2019). Prijal záver, že právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci orgánom verejnej moci možno uplatniť len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, nemohla dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky titulom bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech na jej úkor získal, a bol povinný ho vydať. Skutočnou škodou v zmysle ustanovenia § 442 ods. 1 Občianskeho zákonníka bola ujma, ktorá nastala v majetkovej sfére poškodeného (spočíva v zmenšení jeho majetkového stavu oproti stavu pred škodovou udalosťou) a bola objektívne vyjadriteľná v peniazoch.

Skutočnou škodou je aj ujma spočívajúca v neuspokojenej pohľadávke veriteľa voči dlžníkovi, ktorej náhradu požaduje od štátu ako subjektu zodpovedného za nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci. Táto škoda však nevzniká už v okamihu splatnosti pohľadávky resp. omeškania dlžníka, ale až okamihom, keď sa právo veriteľa na plnenie proti dlžníkovi stalo fakticky nevymáhateľným (mutatis mutandis uznesenie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 25 Cdo 105/2004 zo 7. októbra 2004). Preto je dotknutá osoba povinná preukázať, že sa bez vlastného zavinenia nemohla domôcť vydania bezdôvodného obohatenia, čo je v súlade so zásadou, aby sa nikto neobohatil na úkor inej osoby. I keď žalobca svoje tvrdenia o nevymožiteľnosti nároku voči Mgr. Pavlovi Činčurovi a JUDr. Viliamovi Königovi preukazoval správami o priebehu exekučného konania vypracovanými súdnym exekútorom Mgr. Janou Virličovou a JUDr. Janou Debnárovou z roku 2018 a inými listinnými dôkazmi, majú za to, že majetkové pomery povinných nie sú postačujúce na uspokojenie jemu priznaných pohľadávok, vzhľadom na to, že exekučné konania voči povinným začali v roku 2017 a v prípade Mgr. Pavla Činčuru sa jedná o fyzickú osobu v produktívnom veku a v prípade JUDr. Viliama Königa o fyzickú osobu krátko v dôchodkovom veku, možno súhlasiť so závermi súdu prvej inštancie, že v čase rozhodovania súdu nebolo možné bez pochybností vylúčiť, že v budúcnosti nebude pohľadávka žalobcu voči povinným v exekučnom konaní vymožená. Exekučné konania v čase rozhodovania súdu prvej inštancie voči povinným prebiehali, žalobca nepodal návrh na ich zastavenie, preto pohľadávky žalobcu voči povinným boli aj súčasťou majetku žalobcu. Preto za tohto stavu otázka nedobytnosti pohľadávok žalobcu nebola vyriešená (nie je celkom zrejmé, či v rámci exekučného konania bude uspokojený a v akom rozsahu) a vzhľadom na to nemožno ustáliť ani výšku škody. Preto je správny záver súdu prvej inštancie, že žaloba bola podaná predčasne. Správnosť uvedených záverov nebol spôsobilým zmeniť ani odkaz žalobcu na rozhodnutia NS SR sp. zn. 3Cdo/75/2015 z 23. marca 2016, sp. zn. 3Cdo/129/2015 ako i rozhodnutie Krajského súdu v Banskej Bystrici sp. zn. 13Co/718/2015 z 1. decembra 2015. Predmetom dovolacieho prieskumu v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo/129/2015 bolo posúdenie pasívnej legitimácie žalovanej (súdnej exekútorky) v konaní o nároku na náhradu škody, kedy dovolací súd vyslovil právny názor, že Exekučný poriadok ani zákon č. 514/2003 Z. z. priamo nestanovujú prioritu alebo výlučnosť zodpovednosti za škodu podľa niektorého z nich, obe zodpovednosti stoja vedľa seba a navzájom sa nevyklúčujú, z ich dikcie možno vyvodiť, že za škodu spôsobenú súdnym exekútorom pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu zodpovedá vedľa štátu (s následným právom regresu) rovnako sám súdny exekútor, a to za podmienok uvedených v § 33 ods. 1 Exekučného poriadku, je len na poškodenom, či bude náhradu škody požadovať podľa zákona č. 514/2003 Z. z. alebo či predmetný nárok bude uplatňovať priamo od súdneho exekútora podľa § 33 ods. 1 Exekučného poriadku. Rovnako i žalobcom uvádzané rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Cdo/75/2015 argumentačne neriešilo otázku konkurencie náhrady škody proti štátu s nárokom na vydanie bezdôvodného obohatenia, čo je podstatou prejednávanej veci. Na základe uvedeného sa odvolací súd v plnom rozsahu stotožnil so správnymi skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie vzťahujúcimi sa k odôvodneniu výroku II. rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým súd prvej inštancie žalobu žalobcu vo zvyšku ako nedôvodnú zamietol.

21. V tomto spore mal odvolací súd preukázané, že žalobkyňa nepreukázala vznik škody, ako jednej zo zákonných podmienok zodpovednosti štátu za škodu. Právo na náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci orgánom verejnej moci možno uplatniť len vtedy, ak fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorej vznikol nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech na jej úkor získal, a je povinný ho vydať.

22. Pokiaľ dovolateľka vytýkala odvolaciemu súdu nedostatky v procese obstarávania skutkových podkladov pre rozhodnutie, najvyšší súd pripomína, že (ani prípadné) nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 7Cdo/11/2017, 8Cdo/187/2017, 9Cdo/86/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017, III. ÚS 40/2020) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Výnimkou sú iba rôzne závažné deficity v dokazovaní (tzv. opomenutý dôkaz, deformovaný dôkaz, porušenie zásady

voľného hodnotenia dôkazov a pod.), prípadne konajúcimi súdmi svojvoľné, neudržateľné alebo v zrejmom omyle prijaté skutkové závery, ktoré by popreli zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. V preskúmvanej veci však dovolanie na takýchto argumentoch nespočívalo.

22.1. Dovolací súd v kontexte uvedeného tiež poznamenáva, že otázka relevantná v zmysle § 421 ods. 1 CSP musí byť procesnou stranou v dovolaní vymedzená jasným, určitým, zrozumiteľným spôsobom, ktorý umožňuje posúdiť prípustnosť (prípadne aj dôvodnosť) dovolania. Podstatný je v tomto smere aj judikovaný právny záver ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 172/03), v zmysle ktorého „ak by najvyšší súd bez ohľadu na neprípustnosť dovolania pristúpil k posúdeniu vecnej správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu a na to základe ho prípade zrušil, porušil by základné právo na súdnu ochranu toho, kto stojí na opačnej procesnej strane“.

23. Ustanovenie § 432 ods. 2 CSP je nutné vykladať v súvislosti s § 421 CSP zakladajúcim prípustnosť dovolania v prípade nesprávneho právneho posúdenia veci, čo znamená, že dovolateľ je povinný dovolací dôvod vymedziť nesprávnym právnym posúdením takej právnej otázky, od ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu alebo zároveň pri ktorej riešení sa odvolací súd buď odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, alebo ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo aj dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) nevymedzila predmetný dovolací dôvod (nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom) spôsobom uvedeným v § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Iba samotné polemizovanie dovolateľky s právnymi názormi odvolacieho súdu, prosté spochybňovanie správnosti jeho rozhodnutia, významovo nezodpovedajú kritériu uvedenému v § 421 ods. 1 CSP. porovnaj rozhodnutia najvyššieho súdu, sp. zn. 2Cdo/203/2016, 3Cdo/6/2017, 3Cdo/67/2017, 4Cdo/95/2017, 7Cdo/140/2017). Na základe uvedeného dovolací súd uzatvára, že neboli splnené podmienky prípustnosti dovolania ani podľa § 421 ods. 1 CSP.

24. Dovolací súd konštatuje, že dovolateľka v podanom dovolaní, dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. c) CSP vymedzila iba tou skutočnosťou, že nesprávne právne posúdenie, spočíva v rozhodnutí súdu prvej inštancie, ako aj odvolacieho súdu, a to že súd „dospel k nesprávnemu právnemu názoru vzniku nároku žalobkyne ako poškodenej postupom súdnych exekútorov Mgr. Pavla Činčuru a JUDr. Viliama Königa škoda ešte nevznikla, pretože nárok žalobkyne môže byť uspokojený v rámci prebiehajúcich exekučných konaní“ a že „žalobca nepreukázal vznik škody ako jednej zo zákonných podmienok zodpovednosti štátu za škodu.“

25. V preskúmvanej veci dovolateľka zastúpená kvalifikovaným právnym zástupcom (advokátom) predovšetkým neuviedla ktorý konkrétny dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 CSP (a), b) alebo c)) v podanom dovolaní uplatňuje, a teda zodpovedajúcim spôsobom nevymedzila nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom, tak ako to predpokladá ustanovenie § 432 ods. 2 CSP v spojení s § 421 tohto právneho predpisu. Dovolateľka navyše žiadnym spôsobom nenastolila, nevymedzila, neformulovala, nepomenovali právnu otázku zásadného významu, pričom uvedené vymedzenie nebolo možné ani vyabstrahovať z dovolania ako celku (postupujúc podľa § 124 ods. 1 CSP) bez toho, aby bola znevýhodnená procesná protistrana. Preto dovolací súd nemohol svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku a ktoré rozhodnutia eventuálne mala dovolateľka na mysli. Za týchto okolností dovolací súd nemohol pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili súd prvej inštancie, či odvolací súd.

26. Na takto uvedené dôvody, uvedené v dovolaní vo všeobecnej rovine, nemohol dovolací súd prihliadnuť, pretože tento nemôže dovolacie dôvody extrahovať z obsahu podaného dovolania, nakoľko by tým by suploval aktivitu dovolateľky a napokon, v konečnom dôsledku, by uskutočnil dovolací prieskum v rozpore s účelom a s koncepciou Civilného sporového poriadku, vyjadrenou v ustanovení § 421 ods. 1 CSP, resp. námietky nesprávneho posúdenia veci. Dovolací súd preto konštatuje, že dovolateľka v podanom dovolaní, v zmysle vyššie uvedeného, nešpecifikovala právnu otázku, ktorá bola dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne. Zároveň dovolateľka ani neuviedla, ako by mala byť takáto otázka, správne riešená.

27. Dovolací súd na uvedenom základe dospel k záveru, že žalobkyňa neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup súdov nižších inštancií, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Prípustnosť dovolania z tohto ustanovenia nevyplýva. Dovolací súd preto dovolanie žalobkyne odmietol podľa § 447 písm. c) CSP ako dovolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Dovolanie, v ktorom namietala nesprávne právne posúdenie veci podľa § 421 CSP súd odmietol podľa § 447 písm. f) CSP ako dovolanie, v ktorom dovolací dôvod nie je vymedzený spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

28. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

29. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.